

Uputstvo autorima

Dragi autori, dobrodošli!

U tekstu koji sledi, nalaze se instrukcije kako da pripremite svoj tekst kako bi bio uzet u razmatranje za publikovanje u časopisu *Medicinski podmladak*. Ukoliko imate bilo kakvih pitanja, možete nas kontaktirati putem naše mejl adrese podmladak.med.bg@gmail.com.

Medicinski podmladak je međunarodni, recenzirani časopis otvorenog pristupa koji objavljuje naučne radove studenata svih nivoa studija i istraživača u oblasti biomedicinskih nauka (medicina, stomatologija, farmacija, molekularna biologija, biohemija...). Časopis u kontinuitetu izlazi od 1949. godine, što nas čini jednim od najstarijih studentskih naučnih časopisa u Evropi. Danas težimo da povežemo mlade istraživače širom sveta i budemo prvi stepenik na njihovom putu ka uspehu u svetu nauke.

Medicinski podmladak godišnje izdaje jedan volumen sa šest brojeva. Rukopisi koji se publikuju u *Medicinskom podmlatku* mogu biti po tipu:

- Originalni naučni rad
- Mini pregledni naučni rad
- Pregledni naučni rad

Uputstvo za pisanje originalnih naučnih radova

Originalni naučni radovi su radovi čiji su prvi autori redovni studenti osnovnih, integrisanih, kao i poslediplomskih (izuzev doktorskih studija) studija biomedicinskih nauka. Predstavljaju originalni doprinos nauci i koncipirani su kao tekstovi koji opisuju sprovedeno istraživanje. Originalni radovi pišu se na srpskom ili engleskom jeziku. Autori originalnih radova mogu biti redovni studenti i njihovi mentori, a jedan rad može imati više autora, kao i više mentora.

Sastoje se od:

1. Naslovne strane

Naslovna strana je prva strana rukopisa koja treba da sadrži isključivo naslov rada na engleskom i srpskom jeziku. Potrebno je da naslov rada bude jasan i informativan, tačnije, da jasno upućuje na tematiku koja se obrađuje u radu. Naslov ne sme biti duži od 15 reči i ne sme sadržati skraćenice.

2. Sažetka na engleskom i srpskom jeziku

Sažetak na srpskom, odnosno sažetak na engleskom jeziku treba da se sastoji od sledećih 6 delova:

- **Uvod (Introduction)**
- **Cilj (Aim)**
- **Materijal i metode (Material and methods)**
- **Rezultati (Results)**
- **Zaključak (Conclusion)**
- **Ključne reči (Keywords)**

Dužina sažetka pojedinačno ne sme preći više od 300 reči, ne uključujući nazive delova, kao ni pojmove sadržane u delu **Ključne reči**. Svaki od delova sažetka, osim ključnih reči treba da predstavlja skraćenu verziju istih poglavlja iz teksta rada (pogledati sledeći deo uputstva **3. Tekst rada sa prilozima**).

Sažetak ne sme sadržati priloge, kao ni reference.

Ključne reči je poslednji deo sažetka i sadrži 3 do 5 najvažnijih i najučestalijih pojmoveva iz sažetka. Nije obavezno da jedan pojam sadrži isključivo jednu reč (npr. "hepatomegalija", "oksidativni stres", "prvi tip preosetljivosti", "tip 2 dijabetes melitus", će se isto računati, kao jedan pojam).

3. Teksta rada sa prilozima

Tekst rada, napisan na srpskom ili na engleskom jeziku, treba da se sastoji od sledećih 5 poglavlja:

- **Uvod (Introduction)**
- **Materijal i metode (Material and methods)**
- **Rezultati (Results)**
- **Diskusija (Discussion)**
- **Zaključak (Conclusion)**

Autori imaju slobodu da u sklopu navedenih poglavlja implementiraju i podnaslove koji bi čitaocima i recenzentima učinili rad preglednijim. Dužina samog teksta, sa svim poglavlјima je ograničena na 2500 reči, ne uključujući naslove poglavlja, podnaslove, tekst u sklopu priloga, kao ni tekst koji se nalazi u opisu priloga.

Svako od navedenih poglavlja, osim zaključka, može sadržati priloge. Minimalan broj priloga po radu je 1, a maksimalan 8.

Uvod predstavlja poglavlje u kome je potrebno čitaocima na jasan i informativan način približiti tematiku kojom se istraživanje bavi, kao i ukratko predstaviti razloge zbog kojih je istraživanje sprovedeno. Na kraju ovog poglavlja neophodno je jasno definisati ciljeve istraživanja. Ciljevi istraživanja predstavljaju neizostavni deo teksta rada i, kao što je već pomenuto, moraju biti navedeni u sklopu uvoda rada, na njegovom kraju.

Materijal i metode je poglavlje u kome se opisuju grupe uzoraka i detaljno prikazuju metode koje su primenjivane u istraživanju. Obavezno navesti i statističke metode koje su korišćene.

Rezultati predstavljaju poglavlje u kome je potrebno da jasno i detaljno prikažete do kojih rezultata ste došli svojim istraživanjem. Potrebno je da rezultati vašeg istraživanja jasno proizlaze iz primenjenih metoda.

Iako prilozi mogu da se nađu i u ostalim poglavlјima teksta rada (izuzev zaključka), savetujemo autore da rezultate svojih istraživanja prikažu i putem priloga (grafički, tabelarno, ilustrativno ili putem fotografija), kako bi prikaz njihovih rezultata bio što pregledniji.

Diskusija je poglavlje u kome je potrebno predstaviti rezultate istraživanja drugih autora koja su se bavila temom sličnom vašoj, odnosno protumačiti rezultate vaše studije u kontekstu tih prethodnih istraživanja. Ukoliko postoje, u diskusiji navedite i nedostatke i ograničenja vaše studije.

Zaključak treba da proizlazi iz rezultata, kao i da ukaže na značaj koji oni imaju u sklopu problema kojim se rad bavi. Ukoliko smatrate da je potrebno u zaključku navedite predloge za buduća istraživanja.

4. Literature

Detaljno uputstvo pravilnog citiranja literature nalazi se u **Smernicama za formatiranje**.

Uputstvo za pisanje mini preglednih naučnih radova

Ko i kada piše mini pregledni rad?

Autori mini preglednih radova mogu biti studenti doktorskih akademskih studija i njihovi mentori. Smisao ovih radova je da daju kratak pregled novije naučne literature koja se odnosi na temu doktorske disertacije kandidata. Imajući to u vidu, ovi radovi se pišu tokom doktorskih studija, kada kandidat radi detaljno i sistematično pretraživanje literature radi razumevanja otvorenih pitanja i nerazjašnjenih hipoteza u literaturi i koncipiranja sopstvenog istraživanja. Budući da je objavljivanje ovakvog tipa rada neophodan uslov za podnošenje završene doktorske disertacije na ocenu, apeluje se na kandidate da ove radove pripreme i prijave na vreme, tj. pre završetka same disertacije. U skladu sa tim, redakcija predlaže da kandidati krenu sa pripremom svojih rukopisa nedugo nakon definisanja teme disertacije. Na taj način bili bi u mogućnosti da radove predaju već u prvim godinama svojih doktorskih studija, što bi bio najoptimalniji period.

Smisao mini preglednog rada

Tekst rada treba da prikaže aktuelno stanje naučnih istraživanja na datu temu (aktuelna istraživačka pitanja i metodološke pristupe), sumira najvažnije dobijene rezultate u prethodnim studijama, ali i ukaže na prisutne kontroverze, nejasnoće ili praznine u dosadašnjim istraživanjima.

Struktura i sadržaj mini preglednog rada

Mini pregledni radovi se pišu na srpskom ili engleskom jeziku.

Maksimalno dozvoljen broj reči mini preglednog rada je 3000, ne računajući naslove, sažetke, reference, kao ni naslove i podnaslove teksta rada.

Za razliku od originalnih naučnih radova koji imaju strogu strukturu i tačno definisane naslove poglavlja, struktura mini preglednog rada je fleksibilna. Međutim, mini pregledni radovi moraju da sadrže:

- naslovnu stranu sa naslovom na engleskom i srpskom jeziku. Sva pojašnjenja u vezi naslovne strane koja su opisana u delu originalnih odnose se i na mini pregledne radove,
- sažetak na srpskom i engleskom jeziku koji je praćen ključnim rečima. Dužina sažetaka pojedinačno ne sme preći više od 300 reči. Sažetak mini preglednog rada ne treba da sadrži izdvojene delove (osim ključnih reči), već naslov, jedan ili nekoliko pasusa uvučenih 1 cm i deo **Ključne reči (Keywords)**,
- uvod koji daje opšti okvir za temu mini preglednog rada,
- jasno formulisan **cilj** mini preglednog rada,
- glavni deo rada koji može imati delove i podnaslove radi preglednije prezentacije teksta,
- zaključak
- i reference.

Da bi ispunio svoju suštinu, mini pregledni rad u najvećoj meri treba da se bazira na novijim radovima, naročito radovima objavljenim u poslednje **4 godine**. Svaki mini pregledni rad mora da sadrži jedan ili više **isključivo originalnih priloga** (slike, tabele, i/ili grafikoni) koji dodatno ilustruju najvažnije aspekte rada i doprinose lakšem čitanju i razumevanju, kao i boljem vizuelnom izgledu samog rada.

Skreće se pažnja autorima da stil pisanja mora dominantno da odgovara naučnom, a ne stručnom tekstu. Naime, za razliku od kvalitetnog stručnog teksta, koji na sistematičan način prikazuje osnovne informacije o nekom oboljenju ili dijagnostičkoj, odnosno, terapijskoj proceduri, ali nema fokus na prikazivanju istraživačkih pitanja najnovijih studija i njihovih rezultata već na sistematizaciji određene materije na pregledan način koji je pogodan za učenje, **mini pregledni rad treba da prikaže istraživački kontekst, opiše aktuelna i skorašnja istraživanja, sumira njihove glavne rezultate, istakne kontroverze, praznine ili nedorečenosti u literaturi, i da kritičku analizu dostupne literature.**

Neki primeri kako ovaj tip rada u našem časopisu treba da izgleda:

<https://scindeks-clanci.ceon.rs/data/pdf/0369-1527/2023/0369-15272302030S.pdf>
<https://scindeks-clanci.ceon.rs/data/pdf/0369-1527/2023/0369-15272302018M.pdf>
<https://scindeks-clanci.ceon.rs/data/pdf/0369-1527/2020/0369-15272003027J.pdf>
<https://scindeks-clanci.ceon.rs/data/pdf/0369-1527/2023/0369-15272302012M.pdf>
<https://scindeks-clanci.ceon.rs/data/pdf/0369-1527/2023/0369-15272301031T.pdf>
<https://scindeks-clanci.ceon.rs/data/pdf/0369-1527/2023/0369-15272302024S.pdf>

Smernice za formatiranje (odnose se na sve tipove radova)

Radove možete pisati na srpskom ili engleskom jeziku. Bez obzira na jezik, svi radovi moraju biti napisani latinicom. Ohrabrujemo i savetujemo sve autore da svoje rukopise pišu na engleskom jeziku s obzirom da su kao takvi značajno vidljiviji u svetu nauke.

Rad koji prilažete prilikom prijave na Aseestant platformi treba da bude u *Microsoft Word* (.doc ili .docx) formatu.

Rad mora biti napisan na papiru A4 formata, sa dvostrukim proredom (*Line Spacing > Double*), sa sve četiri margine podešene na 2,5 cm (*Margins > Normal*). Za font slova odaberite *Times New Roman*, a veličinu 12pt. Svaki rukopis mora imati paginaciju i numeraciju redova teksta. Paginaciju podesite na sledeći način: *Insert > Page number > Bottom of Page*, zatim izaberite opciju *Header and Footer > Different First Page*. S obzirom da je potrebno početi brojanje sa jedinicom na drugoj strani (strana posle naslovne strane) izaberite *Page Number > Format Page Numbers* i opciju *Start at* postavite na 0. Numeraciju redova podesite tako što ćete izabrati *Layout > Line Numbers*. Smernice navedene u ovom pasusu odnose se na ceo rad.

- Naslovna strana

Naslova strana predstavlja prvu stranu vašeg rada na kojoj se nalaze isključivo naslov na engleskom i naslov na srpskom jeziku. Potrebno je navesti naslove na oba jezika bez obzira na kom jeziku je tekst rada. Naslovi treba da se nalaze jedan ispod drugog, sa jednim redom razmaka, prvo naslov na engleskom pa naslov na srpskom, treba da budu horizontalno centrirani (*Alignment > Centered*), kao i vertikalno centrirani (*Layout > Page Setup > Layout > Vertical alignment > Center*). Za naslove koristiti sva velika, podebljana slova.

- Sažetak

Vaš rad, bez obzira da li je napisan na srpskom ili engleskom jeziku, mora da poseduje sažetak na oba jezika. Sažetak na engleskom jeziku počinje na drugoj strani *word* dokumenta (numerisana kao prva). Potrebno je nasloviti ga kao „**Abstract**“, podebljanim slovima sa levim poravnanjem. Naslove delova sažetka pisati podebljanim slovima sa dve tačke ispred naslova. Nakon naslova, u istom redu, usleđuje tekst, a svaki sledeći deo pisati u novom redu. Ključne reči pisati malim slovima i međusobno ih odvajati

zarezom. Tekst sažetka, kao i njegov naslov poravnat je levo i napisan u jednom stupcu. U tekstu sažetka nikako ne koristiti podebljana, obojena ili podvučena slova.

Sažetak na srpskom jeziku sledi nakon sažetka na engleskom jeziku i potrebno je započeti ga na prvoj sledećoj potpuno praznoj strani, dakle ako je nakon sažetka na engleskom ostalo praznog prostora, sažetak na srpskom ne počinje na toj strani već na sledećoj. Sva pravila navedena za sažetak na engleskom važe i za sažetak na srpskom jeziku, s tim što je naslov sažetka u ovom slučaju „**Sažetak**“.

- **Tekst rada**

Tekst rukopisa počinje nakon sažetka na prvoj sledećoj potpuno praznoj strani. Naslove poglavlja teksta rada označavati isto kao i naslov sažetka, npr. „**Uvod**“, podebljano sa levim poravnanjem. Tekst unutar poglavlja počinje u prvom sledećem redu nakon naslova poglavlja, poravnat je levo i napisan je u jednom stupcu. Potrebno je da prvi red svakog pasusa bude uvučen jedan cm (*Paragraph > Special > First Line > By > 1 cm*). U tekstu rada nikako ne koristiti podebljana, obojena ili podvučena slova.

Podnaslovi treba da budu uvučeni 1 cm (na isti način kao i prvi redovi pasusa), nepodebljani, sa velikim slovom na početku podnaslova.

Reči na stranom jeziku, osim skraćenica, pisati kurzivom. Skraćenice uvodite u tekst tako što će se na mestu gde se skraćenica prvi put pojavljuje u tekstu prvo navesti pun naziv, a zatim u zagradi navesti skraćenicu. Ako se ista skraćenica pojavljuje u sažetku i tekstu rada, neophodno je uvesti je ukupno tri puta – po jednom u svakom sažetku i jednom u tekstu rada. Ukoliko je skraćenica stranog porekla, pun naziv se piše na jeziku na kom je tekst, a zatim u zagradi skraćeni naziv stranog jezika, potom pun naziv skraćenice na stranom jeziku kurzivom, crta i nakon nje skraćenica. Crta, zgrade, skraćeni naziv stranog jezika, kao i sama skraćenica se ne pišu kurzivom.

Primer: „...trigliceridima bogatih lipoproteina (engl. *TG-rich lipoproteins* – TRLs)...“

Kada su u pitanju nazivi gena, obavezno je navoditi ih kurzivom, dok nazive proteina nije potrebno navoditi kurzivom već regularnim stilom. Kao pomoć pri korišćenju ispravnih i pravilnih naziva gena, redakcija preporučuje upotrebu [HUGO nomenklature](#).

- **Prilozi**

Svaki rad, bez obzira kom tipu pripada, mora imati najmanje jedan, a najviše osam priloga.

Prilozi (tabele, grafikoni, fotografije ili ilustracije) treba da se nalaze u samom tekstu rada, postavljeni na mesta koja čitaocima i recenzentima omogućavaju najpregledniji uvid u rad.

Obavezno je pozvati se u tekstu na određeni prilog i to tako što će se u određenom delu teksta, u zagradi, ili van nje ukoliko je naslov priloga deo rečenice, uneti naslov priloga i njegov redni broj pojavljivanja u tekstu podebljanim slovima. Koristite sledeće naslove za priloge: za tabelarni prikaz „tabela“ („table“), ukoliko je u pitanju ilustracija ili fotografija „slika“ („figure“), a za grafičke prikaze „grafikon“ („figure“). Priloge numerišite redosledom kojim se pojavljuju u tekstu i to tako što će svaki tip priloga imati posebnu numeraciju.

Primer: „...dok je prosečna starost ispitanika muškog pola iznosila 34 ± 5 godina (**tabela 1**).“

Primer: „Demografski podaci ispitanika uključenih u našu studiju prikazani su na **grafikonu 1**.“

Svi prilozi moraju biti pravilno obeleženi. Vodite računa da na grafikonima obeležite x i y ose i napravite odgovarajuću legendu.

Font slova u sklopu priloga je *Times New Roman*, a veličina 11pt, izuzev fusnota koje su veličine 10pt. Radi bolje preglednosti priloga, autor ima slobodu da veličinu slova smanji. Font u sklopu opisa priloga je takođe *Times New Roman*, veličina slova opisa tabela je 12pt, a grafikona, ilustracija i fotografija 11pt. Opis tabele se nalazi neposredno iznad tabele, a opis ostalih priloga ispod odgovarajućih priloga. Opis priloga navodite tako što ćete prvo navesti podebljan naslov priloga sa rednim brojem pojavljivanja u tekstu, sa velikim slovom na početku naslova i tačkom na kraju. Nakon toga usleđuje opis priloga koji se takođe završava tačkom.

- Literatura

Medicinski podmladak se pridržava vankuverskog sistema navođenja referenci.

Maksimalan broj referenci po radu je 50. Ukoliko autor smatra da je neophodno, broj referenci se može povećati u obimu dozvoljenom od strane uredništva.

Reference moraju biti numerisane redosledom kojim su prvi put navedene u tekstu. Redosled reference navesti okruglim zagradama nakon citata.

Primer: „...predstavlja globalni zdravstveni problem (1).“

Kada se koristi više referenci u tekstu zajedno, koristiti kratku crtu da bi se obeležila serija uzastopnih brojeva, a zarez kada brojevi referenci nisu uzastopni.

Primer: „Mnogobrojne studije (5-8) pokazuju...“

Primer: „Mnogobrojne studije (5, 6, 10) pokazuju...“

Primer: „Mnogobrojne studije (5-8, 10) pokazuju...“

a) Pri citiranju članaka naučnih časopisa, standardni format je:

Prezimena i početna slova imena autora. Naziv članka. Naziv časopisa (skraćen). Godina publikacije; volumen(broj):brojevi stranica.

Primer: Tomic D, Shaw JE, Magliano DJ. The burden and risks of emerging complications of diabetes mellitus. Nat Rev Endocrinol. 2022; 18(9):525-39.

Ukoliko rad ima više od 6 autora, nakon šestog autora dodati „et al.“

Primer: Peng L, Peng Y, Chen Z, Wang C, Long Z, Peng H, et al. The progression rate of spinocerebellar ataxia type 3 varies with disease stage. J Transl Med. 2022; 20(1):226.

b) Pri citiranju knjiga, standardni format je:

Prezimena i početna slova imena autora/urednika knjige, editors. Naslov: podnaslov. Izdanje (ako nije prvo). Mesto izdavanja: izdavač; godina.

Primer: Swaiman KF, Ashwal S, Ferriero DM, Schor NF, Finkel RS, Gropman AL, et al., editors. Swaiman's Pediatric Neurology: Principles and Practice. 6th ed. Philadelphia: Elsevier; 2017.

Ako je u pitanju poglavje u knjizi:

Prezimena i početna slova imena autora poglavlja. Naslov poglavlja. In: Prezimena i početna slova imena autora/urednika knjige, editors. Naslov: podnaslov. Izdanje (ako nije prvo). Mesto izdavanja: Izdavač; godina. Brojevi stranica poglavlja.

Primer: Davies TF, Laurberg P, Bahn RS. Hyperthyroid Disorders. In: Melmed S, Polonsky KS, Larsen PR, Kronenberg HM, editors. Williams Textbook of Endocrinology. 13th ed. Philadelphia: Elsevier; 2016. p.369-415.

Uputstvo za prijavu rukopisa putem Aseestant platforme (odnosi se na sve tipove radova)

Registracija i prijava su obavezne ako želite da ovim putem ponudite rad za objavljivanje i proveravate njegov trenutni status u procesu recenzije i uređivanja. Proces prijavljivanja rukopisa, kao i njegova publikacija su besplatni.

Prijava Vašeg rada odvija se u **četiri koraka**.

U okviru **prvog koraka** biće neophodno da odaberete jezik na kom je napisan vaš rukopis.

Pored toga, odabratice rubriku (tip članka) kojoj pripada vaš rukopis.

Na kraju prvog koraka molimo vas da prihvate **uslove za predaju rukopisa** (autor je dužan da potvrdi da rukopis zadovoljava navedene uslove za objavljivanje. Ako ti uslovi nisu ispunjeni, prijavljeni rukopis može biti odbijen), ostavite komentar za uredništvo, ukoliko ga imate, potvrdite izjavu o autorskim pravima i složite se sa izjavom o privatnosti. Molimo vas da naznačite da rukopis podnosite kao autor.

Kada je **drugi korak** u pitanju, tu ćete položiti datoteku u *Microsoft Word (.doc ili .docx)* formatu. Kao komponentu rukopisa odaberite „Tekst rukopisa“.

U drugom koraku je takođe neophodno priložiti propratno pismo. Ono mora biti adekvatno popunjeno i pečatirano. Ukoliko autor ima faksimil, potrebno ga je priložiti uz potpis, a na poslednjoj strani se nalazi pečat ustanove. Za propratno pismo, kao komponentu rukopisa odaberite „Propratno pismo“. Bez adekvatno popunjeno i pečatiranog propratnog pisma vaš rad se ne može uzeti u razmatranje za publikaciju i neće ući u proces uređivanja.

Propratna pisma za originalni odnosno mini pregledni članak možete preuzeti sa linkova koji se nalaze u sklopu kartice iznad.

Kada pripremite svoj rukopis i postavite datoteke u okviru drugog koraka, čeka Vas **treći korak - unos metapodataka**. Ovde je neophodno da u posebno izdvojenim odeljcima unesete naslov i podnaslov rada (ukoliko postoji), sažetak, ključne reči i reference svog rada. Naslov, sažetak i ključne reči unose se i na srpskom i na engleskom jeziku, u za to odvojenim odeljcima. Takođe imenujte svoju institucionalnu podršku i projekat u okviru koga ste finansirani. UDK broj ne morate pisati ukoliko ga nemate.

Pored toga, neophodno je i da unesete informacije o svim autorima rukopisa. Da biste uneli informacije o ostalim autorima, kliknite na opciju „Dodaj autora“ i time ćete dobiti novu grupu polja u kojima ćete uneti podatke ostalih autora. Redosled navođenja autora je takav da se prvo navodi prvi autor, a za njim ostali autori studenti (ukoliko je u pitanju originalni rad), a potom mentori/komentori (ukoliko su u pitanju originalni ili mini pregledni rad).

Na kraju, ostaje da u **četvrtom koraku** potvrdite i time nam pošaljete svoj rukopis.

Redakcija *Medicinskog podmlatka* vam se zahvaljuje na poverenju i želimo vam uspešnu saradnju i sve najlepše!

Proces uredničkog skrininga i recenzije rukopisa

Na sve primedbe ili komentare članova Uređivačkog odbora u procesu uredničkog skrininga rukopisa, ili reczenata u toku recenzije rukopisa, autori odgovaraju u pismu/odgovoru Uređivačkom odboru,

odnosno recenzentima, taksativno onim redosledom kojim su primedbe date, uz navođenje stranice i broja reda u korigovanom tekstu rukopisa na kome se nalazi korekcija. Ispravljeni rukopis treba da sadrži oznaku ispravljenih mesta u tekstu koja su markirana drugom bojom teksta. Za tu svrhu, može se koristiti i opcija “*Track changes*”.